

Wisting-feltet i klimakrisens tid

Knut Einar Rosendahl

Handelshøyskolen, NMBU

Innlegg på Klimafrokost 27. oktober 2022

Hva er det med Wisting?

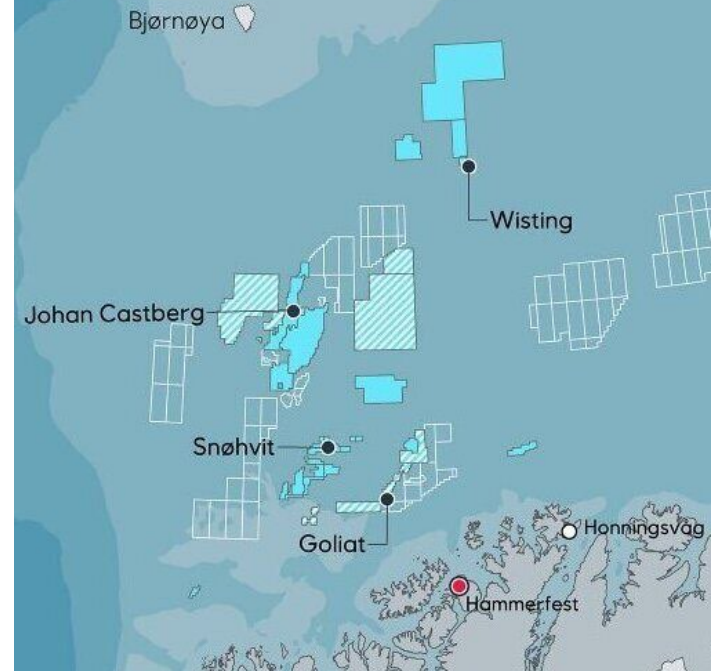
- Fakta om Wisting-feltet:

- Oljefelt langt nord i Barentshavet Sør
  - Klart lenger nord enn andre felt – nær iskanten
- Relativt stort oljefelt: ca. 80 mill. Sm³
- Planlagt oppstart 2028 – levetid ca. 30 år
- Inneholder lite gass → Avhengig av kraft fra land for å drifte feltet
- Equinor er operatør (øvrige rettighetshavere: AkerBP, Petoro, INPEX Idemitsu)

- Aktuell kandidat for «oljeskattepakka» fra 2020

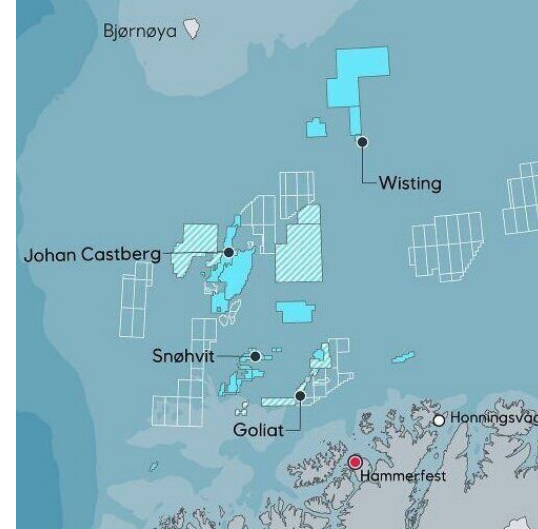
- Klart viktigste prosjekt
- Forutsetter innlevering av PUD (Plan for Utbygging og Drift) innen nyttår

- Springbrett for ytterligere aktivitet nord i Barentshavet?

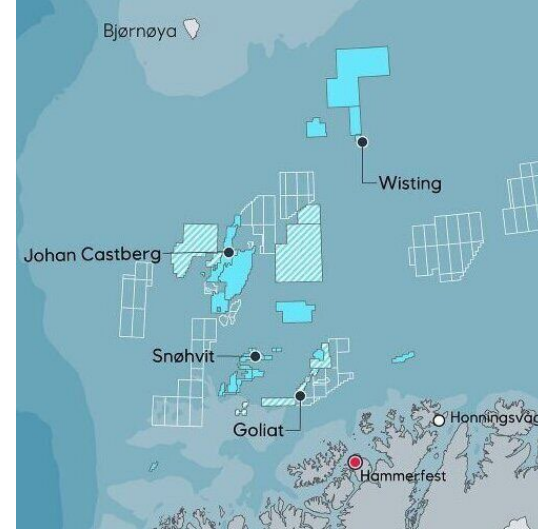
Er Wisting lønnsomt?

- For hvem?
  - Selskapene? Staten? Samfunnet?
- Før 2020: Usikkerhet om lønnsomheten for Wisting
- 2020: Oljeskattepakken pga. Corona-situasjonen
  - Wisting og andre prosjekter klart mer lønnsomme for selskapene
- 2022: Er Wisting lønnsom for selskapene kun pga. oljeskattepakken?
- Feb. 2022: Konsekvensutredning fra Equinor
  - Foreløpig beregning av lønnsomhet
  - Anslått nåverdi av prosjektet (før skatt): 40 mrd. kroner (2/3 til staten)

Er Wisting lønnsomt?

- Hvordan har Equinor regnet?
  - Hvilken oljepris er lagt til grunn? (ifølge Upstream \$65/fat)
  - Hvilket skatteregime er lagt til grunn for fordelingen mellom stat og selskapene?
  - Oppdatert og grundigere gjennomgang kommer i endelig PUD
- Har kostnadene økt siste året?
  - Upstream (juni 2022): Balanseprisen før skatt har økt fra \$40 til \$50 per fat
- Hva med kraftkabel fra land?
  - Wisting ligger 300 km fra Finnmarkskysten (Hammerfest)
  - Equinor har reservert nettkapasitet på 100 MW
  - Krever forsterkning av nettet i Vest-Finnmark – kontroversielt

Er Wisting lønnsomt?

- Hva med oljeskattepakken?
  - Reduserer selskapenes andel av investeringskostnadene betydelig (via «friinntekten»)
  - Olje og gass har en samlet skattesats på 78%
    - Selskapene får 22% av driftsinntektene
  - Med oljeskattepakken betaler de bare ca. 10% av investeringskostnadene
    - Kan gjøre ulønnsomme prosjekter lønnsomme etter skatt
    - Kan gi insentiver til å investere i prosjekter som er ulønnsomme for staten
  - Men myndighetene kan jo si nei til ulønnsomme prosjekter..?
  - Selskapene kan «pynte på» beregningene ved å ha en optimistisk slagside
    - Generelt: Viktig at selskapene står overfor nøytralt skattesystem og riktige avgifter

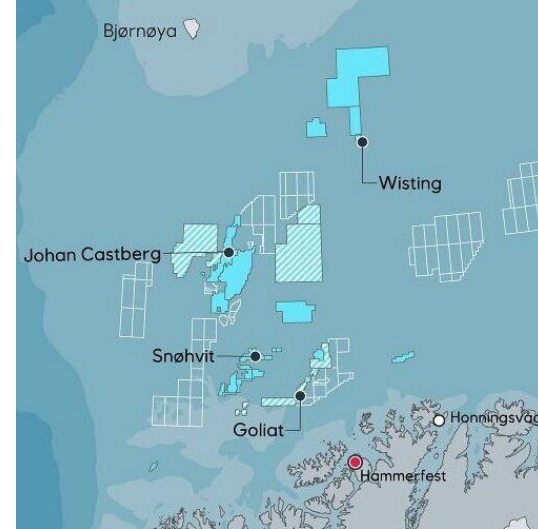
Er Wisting lønnsomt?

- Upstream:
  - Oljeskattepakken reduserte balanseprisen for Wisting fra \$40 til \$30 per fat – for selskapene
    - For staten har balanseprisen økt
- Forslag til statsbudsjett: Lavere friinntekt
  - Reduseres med ca. 30%
  - Equinor går gjennom utregningene påny
- Er Wisting lønnsomt fra et samfunnsperspektiv?
  - Miljøhensyn viktige: i) Klima; ii) Lokalmiljø (iskanten)
  - Andre (ring)virkninger viktige?

Hva er klimaeffekten av Wisting?

- 80 mill. Sm³ olje gir ca. 220 mill. tonn CO₂
  - Tilsvarende 4-5 års norske utslipp
  - Bruttoeffekt
- Vil Wisting fortrenge annen olje i markedet? Eller kull??
  - Hvorfor vil andre oljeprodusenter droppe sine prosjekter på grunn av Wisting?
    - Oljeprisen sentral
- Hva er nettoeffekten? – Omstridt spørsmål
  - SSB-artikkel (2013/2017): Ca. 35% av bruttoeffekten
  - Rystad-rapport (2021): Ca. 2% av bruttoeffekten
  - Begge studiene så på norsk oljeproduksjon generelt – ikke Wisting spesielt
  - Begge studiene: Usikre anslag

Hva er klimaeffekten av Wisting?

- Hvorfor så ulike anslag?

- Viktigste grunn: Ulike antakelser om prisfølsomheten for tilbud og etterspørsel i oljemarkedet – på lang sikt
- SSB: Tilbud og etterspørsel reagerer omtrent likt på endret oljepris
- Rystad: Tilbudet reagerer 10x så mye som etterspørselen

- Hva med OPEC/OPEC+?

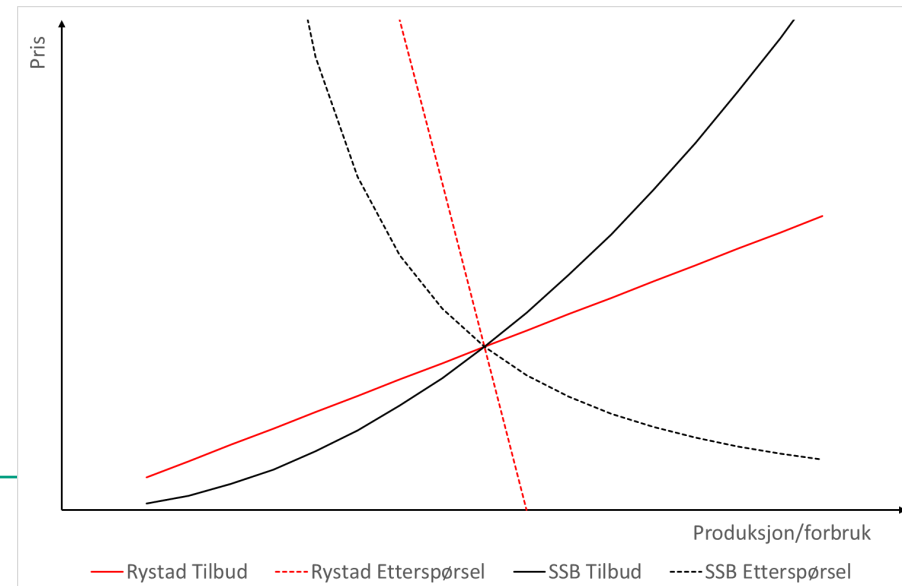
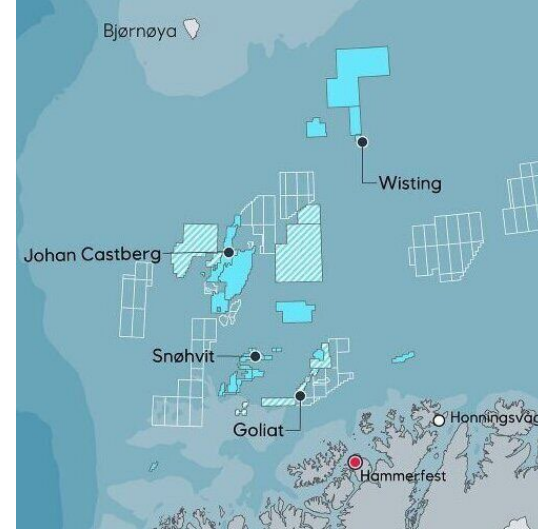
- Lite trolig at de vil redusere tilsvarende

- Hva med økt bruk av kull?

- Brukes oftest til andre formål enn olje

- Hva med lave produksjonsutslipp?

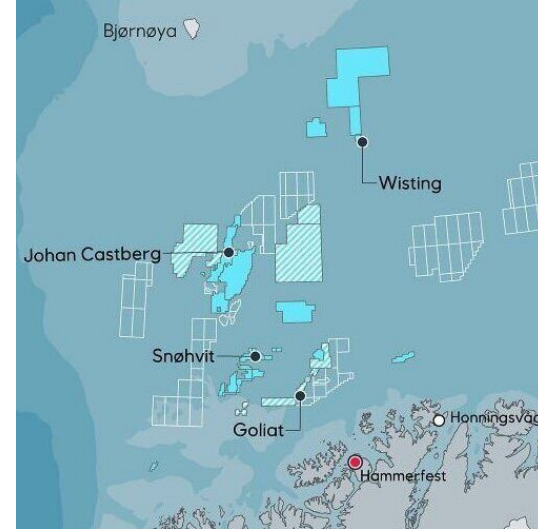
- Betyr lite

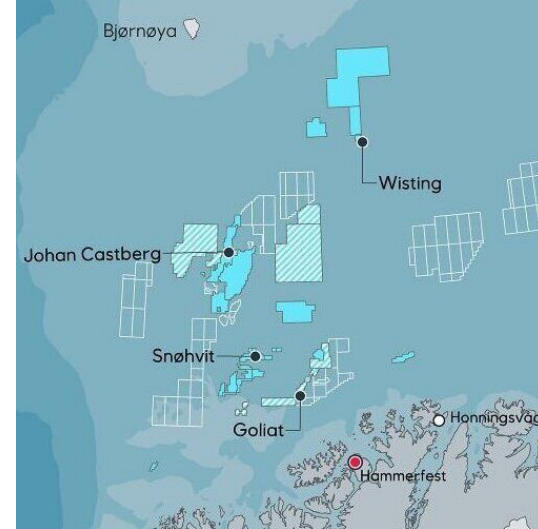
Hva er klimaeffekten av Wisting?

- Andre internasjonale forskningsstudier finner lignende konklusjoner
  - Eks: Erickson mfl. (Nature Climate Change, 2018); Raimi (Energy Transition, 2020); Prest (JAERE, 2022)
- Er utbygging av Wisting konsistent med de langsiktige målene i Parisavtalen?
  - 1,5 grader → Netto null CO2-utslipp i 2050
  - Kan ha noe utslipp hvis det kombineres med negative utslipp
- IEA (2021): Net Zero by 2050
  - Ikke behov for utbygging av nye oljefelt
  - Oljeprisen i 2030: \$35/fat (og fallende mot 2050)

Hva er klimaeffekten av Wisting?

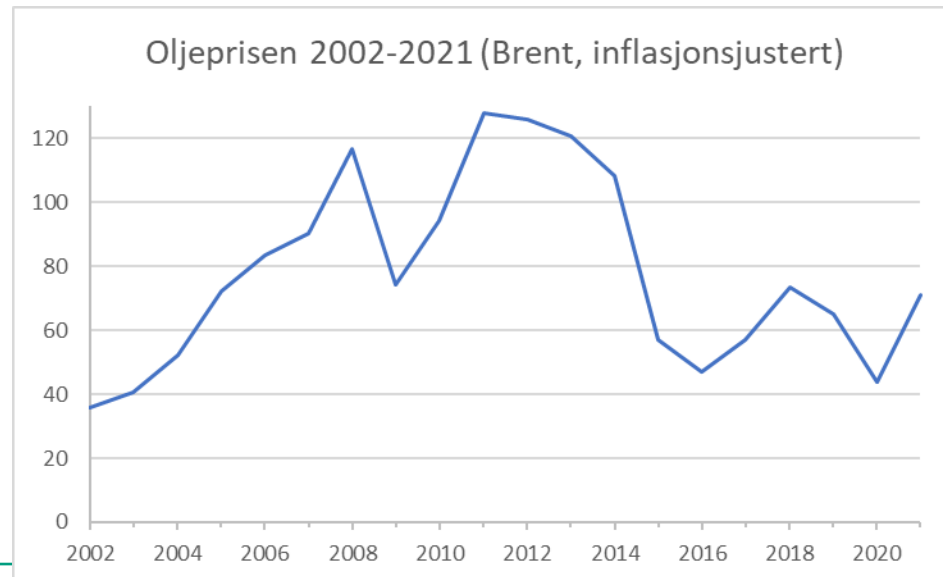
- Lønnsomheten for Wisting avhenger av global klimapolitikk
  - Jo sterkere klimapolitikk, desto mindre sannsynlig at Wisting blir lønnsom
- Mulig konklusjon:
  - Wisting er kun lønnsom i en verden som *ikke* når de langsiktige klimamålene
- Lite sannsynlig at 1,5-gradersmålet nås
  - Også 2-gradersmålet virker vanskelig å nå (politisk)
- Selskaper forholder seg til forventninger om framtidig oljepris
  - Bør Norge som nasjon tenke annerledes enn selskapene?

Hva med energikrisen?

- Vi har en pågående gass- og strømkrisen i Europa
- Vi har ikke en oljekrise – men en høy oljepris
- Skyldes det for lite tilbud eller for høy etterspørsel?
  - Klimaperspektiv: For høy etterspørsel
- Høy oljepris → Mer lønnsomt med:
  - Andre energikilder/-teknologier
  - Energieffektivisering

**TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN!**

Kilde: BP (2022)

